

**ПЕТКО ТОДОРОВ**  
**ПЛЕННИКА НА КАЛИПСО**

[chitanka.info](http://chitanka.info)

*Калипсо*

Пак тъга ли забуля твоя поглед, Одисей! Дълбок въздъх подема гърди ти... Нима искрометното вино, що тъй обилно ти поднасях до късни полунощи, не можа да разтопи скръбта ти — или малко беше благовонна амброзия с нектар? Малко ти беше цяла нощ с мен в покоите! Остана още по нещо да копнее твоето сърце тази сутрин!

*Одисей*

Нам, подвластните на съдбата люде, тъй е писано — след всеки подем падение чакаме — скръб след всяка радост.

*Калипсо*

Одисей не е подвластен на людска съдба. Докато тук, Огигия, обитаваш, ти си наравно с мен — безсмъртие и вечно цъфтяща младост ти дарих... Но никога ти не вдигна глава от гърди божествената си мощ да сетиш, един път не поде младежка радост духът ти — в притома от сутрин до вечер все към Итака да впиваш взор от брегът. Кажу, дали по-кръшни тополи се вишат около твоите двори там, от двете страни на чертога ти, по-стройни купни кипариси ли благоухаят? Или небото е по-ведро, вечерния лъх по-кротък? — Наоколо, чак до чукарите горе, стволести кедри и дървеса на живота — чуй, в гъстолистните им грани нататък кърши глас славея, допява сетня песен... Оттук четири лихи потока подемат бяг надолу по обвитите в кадифени теменуги ридове, като че се надпреварят кой по-скоро ще се гурне в морето. По ридовете ред по редом къдрави лози се вият чак до брегът, а под перястите шуми на лозите висят и греят на слънцето кехлибарени гроздове — кого не биха слисали, само да ги погледне! — Хубостта и изобилието, с които боговете са обдали тъй щедро моята обител, не биха оставили никога тъга да залегне в сърцето ти, както зефирите не оставят чепка мъгла да дочака зори върху някой чукар на този остров... ако ти не тъжеше по друго. — Пенелопа, дъщерята на стареца Икария, владей твоите помисли... Всички унижения, които и твоя последен тит се би отказал да понесе, аз бих претърпяла и бръчки не би помрачила лицето ми дори. Но смъртна жена да се мери с мен, една богиня! По-страстни ли са нейните устни, погледа ли й е по-лучезарен или — виж под хитона ми:

тез стройни форми, съчетани в най-висша хармония. Нима и пред тази красота ти има още за нещо да мислиш и жаднееш?...

### *Одисей*

Не е ахеец онзи, който пред красота не благоговей! Да бях в Итака, аз сам бих съзвал всички мъже от Аргос и Елада да издигна храм на твойта красота, по-величествен от храма на Афродита. — Тук, мърцина, мога ли аз твойта красота да прославя и да съзерцавам? Вече седем години от онзи ден, в който морските вълни ме изхвърлиха на този остров. От твоя чертог аз гледам все ненагледните хубости на Оигия и при тебе мъча се да забравя болките, що ми гнетят душата. Не една нощ скланях глава на благовонните ти гърди в забрава, изпил до дъно чашата на избраника. Но трепнеше ли зората над чукарите на Оигия, аз ставах от постелята — по-съкрушен в самотията и неволята си. Невнятен бе за мен спрепнатия ромон на кедровите листи и никога говорът на потоците не разведри тъгата на сърцето ми. Само трелите на славея — и той като мене страник, чезне в песента си за другаде... Аз не зная що е станало в Итака от чертозите, дето някога Одисей прекарваше дните на своя честит живот с Пенелопа и Телемах, палаво чедо, радост на баща си. Като спретната весталка в храмът на Зевса редеше всичко там Пенелопа: наглеждаше прилежно да работят робините, работеше и тя с тях, а след нея припка Телемах, звънливия му глас кънти из покоите и оглуша с радост целия дом. Паметната дъщеря на Икария — не, нейната хубост не може да се мери с тая на една безсмъртна; но кроткия дух, с който тя изпълва жилището ми, тихите и безметежни дни, преживени с нея, дали ще се някога повърнат пак или ми е писано... никога вече да не стъпя в моя дом и да не видя Елада и Аргоса!... Може друг, достоен ахеец, там се е настанил на мястото ми... може в дворът на Пенелопа неканени гости се сбират сега и насядали върху волски кожи, на кости играят, разпилявайки по воля моето имане. Непечелено ни по ратни полета, ни с труд и мъка, чуждо се лесно пилее. — Да биха само отнейде чули те: Одисей си иде! В миг един с един няма да се видят. Сега знаят — няма го, и безгрижно се разполагат с всичко негово, както със свое!

### *Калипсо*

Имането на цяла Итака и Илион, тъй безжалостно разсипан от войските ти, не може се равни с туй, което аз съм ти дала тук.

*Одисей*

По-добре тит на последния роб в Итака, отколкото безсмъртен властелин в обителта на Калипсо! Титът, който се е бъртал цял ден, вечер най-подир ще хване в ръка плодът на своите помисли и мъки, ще го занесе на господарят си и ще се прибере с жена и деца да се радва, че е извършил и той нещо днес, премисляйки пък утре какво го още чака. Тъй ден след ден доживява той своите години — знае там мястото си и своите наокол. — Какво ще извърша аз днес и какво ме чака утре? Тез ръце, корави и здрави, висят сега безпомощно ненужни на тялото, в което дреме сила цял свят да превърне! А моите? — Дали поне още спомнят постоянния в бедите или — Пенелопа, силом принудена от досадни сватове, се е омъжила за друго, а Телемах, насипал гроб и сторил юнашка тризна по баща си, отдавна го е забравил!? И само Фений, чутовния певец, кога на някой празник или сбор запее за печалното връщане на ахейците от Троя — припомнят си те за делата и несретите на Одисея и песента му подига в тъмна скръб сърца им...

*Калипсо*

Лаврите и славата, с които те увенчах на Огигия, ти не сети — томиш се да се върнеш в роден край да дириш слава, от която едвам един спомен е останал — спомен за приказ и песни само!

*Одисей*

Макар един спомен от минала слава — той е по-драг, отколкото всички почести на безсмъртен в чужбина. С него там стареца грохнал въздиша край камината самин, младежи копнеят юнашки подвизи да повторят и над детинска люлка майка го в песен припява. Тоя спомен, тия песни с утеха и вяра топлят те сърцата на всички и в тях юнака юнашки живеят навеки...

*Калипсо*

Раб — нему само в умиление е дадено да се просълзява... За да сети радост, той под мъка непосилна трябва да се превий — на младост

се радва, само кога живота превали... Не, наслушах се седем години на въздишки, нагледах се на съкрушено лице! — Медни топори има много в чертогът, Одисей, влез и си избери какъвто на ръка ти най допада. Иди в крайбрежната гора, там съхнат на слънчевия зной черни тополи, елхи и орехи, сглоби си от тях члун, по-леко ще се носи той по вълните. Сърце като те тегли към роден край, върви — защо ще дразня боговете да те държа силом тук! Докато свършиш члунът си, аз ще ти приготвя пища и всичко нужно за път. Безсмъртните и най-жестоката обида забравят от тогава, когото любяг...

### *Одисей*

... Двайсет греди. Словени с шипове един друг, ето и дъно широко да побере и най-тежките денкове на финикийските търговци... Дойде пак време Одисей кроежи да крои, да развърне мъжка сила по воля. Макар рошава коса вече да побелява, много беди и премеждия е минал той, но сърце е младо оц и хвана-щат сили за борба с вълни и стихии пак — упорита борба! Плет от ракитак ще изплета отвътре члунът. Всред, висока мачта за платното — тая борова върлина. И още — кормило за път през безбрежната морска пустиня...

### *Калипсо*

Слънце от пладня едвам е клюмнало и твоя члун е вече готов, Одисей! Майстор с най-ударни ръце не би могъл да сглоби такъва здрав члун. — За мачтата аз ти донесох яко платно и върви. Ето още хитон и три мяха пълни — едина с вкусна гозба, другия с пурпурно вино, третия — със сладка изворна вода. Всичко е готово. И попътен вятър ще пусна сега да гони мачтата ти. Но пак ти казвам — Одисей, мъж богоподобен, ако ти един миг само можеш да сетиш като те чака в дългия ти път, колко изпитни и премеждия — махнал би ръка на всичко и останал би при мен, на вечна младост да се радваш.

### *Одисей*

По вълни като планини високи и върли да знам, члунът ми ще трябва да се възмогва; да знам, бездни непроходими под него ще се разгърват, не бих се отвърнал пак от пътя си сега, свилокоса богиньо, напразно ще хабиш думи да ме увещаваш. Толкоз странствал, толкоз претърпял за родния си край, нека и на път към него да умра. На път

— трепна ми сърцето, като се поклати под нозете ми члунът. Тази ръка откога не е хващала кормило... Юнашки ме посрещна и подвлича вече среброгривата вълна. Крайбрежни цветя кимат отподир. Вълните няма да ме повърнат. Прощавай, Калипсо!

*Калипсо*

Лек път, Одисей. Нека безсмъртните се грижат за теб...

Вятъра вече наду платното, пак се опна върх левент снага хитонът и запращя — но той не иска и да се обърне дори... Впил взор жаден над вълните, копнее само по-скоро да зарне родни брегове. Може би тозчас също чакат там самотни жена и момък, вслушвайки се в мерните приливи на морето, дано доловят за него вест. Техните думи са издумани отдавна, изплакани сълзите: те пристъпват мълчаливо и двамата и с изцъклени очи гледат само в далнината. — Мачтата вече засени члунът... Пенелопа и Телемах ще го дочакат! И няма да има в цяла Елада по-щастливи от тези, които са надсмогнали изпитни и съмнения и са доживели часът да се прегърнат. Сълзи на сладко умиление, думи спрепнати, невнятни и недоизказани слова и кротък блян, който не копнее, ни желей. В туй тихо, безмятежно щастие отдъхва на старини смъртния, като чулноря след корабокрушение на завет... Към него е затворен за нас пътя. — Да бъдеш безсмъртен в своята самота, на всичко отвисоко да гледаш — и на всяко щастие дори!...

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.